

alkalmazott szavak eredetileg csaknem kivétel nélkül a gyakorlati magatartás módjainak jelölésére szolgáltak, hogy továbbá azokban a szavakban, amelyeket a kívüllággal való szellemi vonatkozásban használunk, a gyakorlati-motorikus ősjelentés is kicsendül. Például: *erfassen* — megragadni, *begreifen* — felfogni, *wahrnehmen* — észrevenni, *vorstellen* — képzelni, *unterscheiden* — megkülönböztetni, *untersuchen* — megvizsgálni, *überlegen* — megfontolni (*comprendre, percevoir, représenter*) stb.

A szerző a fent jelzett elgondolással párhuzamosan nyolc, többszörösen tagolt főfejezetben tárgyalja rendszeresen a szakirodalommal támogatott gazdag anyagot, amelynek következő, kiválóan vonzó és tanulságos részleteire hívjuk fel az olvasó figyelmét: A „homo scientificus“ pszichológiája. A tudományok szubjektív „stílusa“. „A szaktudományok kategóriái“ c. fejezet és ennek keretében: a pszichológia kategóriái. (Itt a szerzőnek fejtegetéseit ki lehetne egészíteni a „pszichológia pszichológiájával“, amely nyilván egy magasabbrendű pszichológiára utal, vagy arra, hogy az egyén (pszichológus) milyen pszichológiai struktúrával (adottságok, képességek, belátások) áll a pszichológiával szemben: végső elemzésben tehát a pszichológus pszichológiája. Felette időszzerű „A tudomány a kultúra mai helyzetében“ és a „Tudomány és élet“ c. fejezet. Ez utóbbit a szerző a következő megállapítással fejezi be: „Ne legyen a jelszó: *Fiat veritas, pereat vita!* sem pedig ez: *Pereat veritas, fiat vita!* Ezen kiélezett szembeállítás helyett az eszmény az legyen, hogy az élet a létnek minél igazibb megismerésén épüljön fel, ezentúl pedig kövesse alkotó parancsszavait annak, amit tenni kell (*Sollen*) és amit pusztán a létből sohasem lehet levezetni.“ Jó lelkiismerettel ajánlhatjuk ez érdekes munkának tanulmányozását: lépten-nyomon oly gondolatokra akadunk benne, amelyek indításokat keltenek az olvasóban, a lélektani tanulságokon keresztül pedig pedagógiai belátásunkat is megvilágítják és mélyítik. kf.

Új magyar könyvek és füzetek.

Kornis Gyula: A humanizmus történeti alakjai. Beszéd a Corvin-láncosok és -koszorúsok testületének 1937. február 23-án tartott ünnepi est-ebédjén. (Különlenyomat a Budapesti Szemle 1937. évi áprilisi számából.) Bp. 1937. A Franklin-Társulat nyomdája. (N. 8-r., 16 l.)

Kornis Gyula: A kultúrpolitika alapelvei a közigazgatásban. Allam, egyház, nemzeti kisebbség. (Különlenyomat *A mai magyar közigazgatás* Budapest, 1936: c. kötetből.) Bp. 1937. M. Kir. Allami Nyomda. (Lex. 8-r., 16 l.)

Kornis Gyula: Az élő Tisza István. Ünnepi beszéd a Tisza István-Társaskör Tisza-serlegvacsoráján, 1937. április 22-én. Bp. 1937. Franklin-Társulat. (N. 8-r., 16 l.)

Julius Kornis: *Erziehungsgeschichte und Geistesgeschichte.* (Sonderabdruck aus dem Pädagogischen Führer. Jahrgang 1937, Heft 4.) Wien—Leipzig. Deutscher Verlag für Jugend und Volk. (N. 8-r., 14 l.)

Fénelon: A leányok neveléséről. Franciából fordította és a bevezetést írta: Sebes Gyula. Bp. 1936. Kiadja a Kath. Középiszkolai Tanáregyesület. (N. 8-r., 96 l.) Ara 1 pengő 60 fillér.

Népinevelési kérdések a szegedi tankerület iskolafelügyelőinek értekezletén. Közléteszi Dr. Kispárti János. (A Szegedi Tankerület Közleményei. 3.) Szeged, 1937. Arpad-nyomda. (N. 8-r., 160 l.) Ara 1 pengő 50 fillér.

Dr. Vincze Frigyes: Szakoktatásunk multja és jelene. A mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szakoktatás fejlődése 1750-től napjainkig. Bp. 1937. Szepes és Urbányi könyvnyomdája. (8-r., 144 l.)

MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Társaságunk 1937. május 15-én *Kornis Gyula* elnöklése alatt tartotta 45. közgyűlését a következő tárgysorozattal:

I. *Kornis Gyula* felolvasta *A katonai nevelés* című elnöki megnyitóját. (L. a 113—117. lapon.)

II. *Gyulai Agost* titkár felolvasta a Társaságnak 1936. évi működéséről szóló alábbi jelentését:

Tisztelt Nagygyűlés!

Midőn Társaságunk 46 évvel ezelőtt, a nemzeti erők kibontakozásának közepette, a béke atmoszférájában, kulturális életünknek a mainál egyszerűbb, de világosabb és öntudatosabb korszakában megalakult, tudós társasághoz valóban méltó magas és nemes célokat tűzött ki maga elé. E célokat a magyar tanügyi s általában az egész magyar művelődési életnek a millennium előtti években nyugodt és biztos fejlődése határozta meg. Népoktatásügyünk szépen fölvirágzott, középfokú oktatásunk öntudatosan kialakult az 1868. és 1883. évi alapvető törvények nyomán, a tudományos pedagógia azonban még bölcsőkorát élte a mi földünkön. Bár az érdeklődés a nevelés és tanítás kérdéseinek elméleti tárgyalásai iránt már régen élt a művelt magyar társadalom egyes rétegeiben, az 1867 után megindult törekvések még nem jutottak volt el odáig, hogy az európai tudományosság színvonalán álló pedagógiai irodalom fejlődék belőlük. A pedagógiának sem elméleti, sem történeti irodalma nem mutatott föl gazdag és érdemes termést, pedagógiai folyóiratirodalmunk is szegényes és kezdetleges volt. Ilyen keret övezte alapító elődeink törekvéseit, mikor az 1878-i félbemaradt első kísérlet után az akkori pedagógiai élet jelesei 1891-ben végleg megalkották Társaságunkat arra a célra, hogy tűzhelyül szolgáljon a pedagógiának és segédtudományainak művelésére, a hazai közoktatásügy egész körében felmerülő elvi kérdéseknek tudományos jellegű tárgyalására, a pedagógia